



Informace ze zdravotnictví Královéhradeckého kraje

Ústavu zdravotnických informací a statistiky
České republiky

Hradec Králové
25.8.2006

12

Psychiatrie vč. AT - návykových nemocí a sexuologie - činnost oboru v Královéhradeckém kraji v roce 2005

*Psychiatry incl. Alcohol and Drugs Guidance Centres and Sexology - Activity
in Branch in the Královéhradecký Region in 2005*

Souhrn

Informace ze zdravotnictví kraje o činnosti oboru psychiatrie, návykové nemoci a sexuologie v Královéhradeckém kraji v roce 2005 obsahuje údaje o ambulantní péči z oblasti sítě zdravotnických zařízení, personálního zajištění, činnosti a stručný přehled pacientů podle užívané psychoaktivní látky. Údaje jsou členěny dle druhu zdravotnického zařízení a dle území. Informace obsahuje dále údaje o lůžkových psychiatrických zařízeních.

Summary

Information on health service activity in the branch of psychiatry including alcohol and drugs guidance centres and sexology in the Královéhradecký region in 2005 contains data about out-patient care, in particular, about health service network, personnel capacity, activity and a brief overview of patients by used psychoactive substance. Data are presented by type of health establishment and by territory. Information contains also data concerning bed psychiatric departments of hospitals and psychiatric institutes.

Podkladem pro zpracování dat byly výkazy A (MZ) 1-01 vyplněné ambulantními odděleními (pracovišti) oboru psychiatrie a výkazy o lůžkovém fondu zdravotnického zařízení a jeho využití L (MZ) 1-02. Tyto výkazy jsou součástí Programu statistických zjišťování Ministerstva zdravotnictví v ČR na rok 2005 a jsou vystaveny na internetu www.uzis.cz [NZIS/Výkazy 2005]. Program byl sestaven v souladu se zákonem č. 89/1995 Sb., o státní statistické službě, ve znění pozdějších předpisů. Návratnost výkazů byla 97,4 %. Údaje pro výpočty relací na obyvatelstvo byly získány z materiálů ČSÚ.

Edice IZK o činnosti tohoto oboru v kraji v předchozích letech je dostupná na internetových stránkách ústavu v části Rychlé informace.

Na mapce je znázorněno rozložení zdravotnických zařízení poskytujících ambulantní i lůžkovou péči k 31.12.2005. Jsou zde zahrnuta i odloučená pracoviště.

Ambulantní péče v kraji byla zajištěna převážně privátními lékaři - psychiatry na 30 ambulantních pracovištích. Péči v oboru zabezpečovalo 38 zdravotnických zařízení a pracovišť. Údaje poskytl 37 zpravodajských jednotek, ve kterých pracovalo 34,15 lékařů (z toho 30,70 psychiatrů a 3,45 sexuologů), 6,01 psychologů a 28,18 zdravotnických pracovníků nelékařů s odbornou způsobilostí bez odborného dohledu (ZPBD). Jedná se vždy o souhrn úvazků včetně smluvních. Na 10 000 obyvatel připadalo 0,62 lékaře (0,60 v roce 2004), nejvíce v okrese Hradec Králové (1,04).

Celkem bylo v roce 2005 provedeno 129 238 ambulantních psychiatrických ošetření - vyšetření, což představuje oproti předchozímu roku nepatrný pokles o 0,2 %. Z tohoto počtu bylo 90,8 % ve věkové skupině 20 a více let, u dětí ve věku 0-14 let 4,3 % a u 15-19letých 4,9 %. Na 1 lékaře v kraji připadlo 3 784,4 ošetření (3 920,9 v roce 2004). V relaci na 10 000 obyvatel bylo provedeno 2 359 ošetření (ČR 2 628). Z porovnání počtu ošetření podle pohlaví vyplývá, že psychiatrickou péči vyhledávaly častěji ženy než muži (3 029,5 ošetření na 10 000 žen a 1 654,1 ošetření na 10 000 mužů). Nejvyšší počet psychiatrických ošetření na 10 000 obyvatel vykazuje okres Hradec Králové (3 775,8), nejnižší okres Rychnov nad Kněžnou (1 222,3). V okrese Hradec Králové je započtena ambulantní péče psychiatrické kliniky Fakultní nemocnice Hradec Králové, která má celokrajskou působnost.

Celkový počet prvních ošetření v kraji vzrostl proti roku 2004 o 4,1 %. Jednotkou zjišťování je zde diagnóza, nikoliv pacient. Pro vybrané diagnózy jsou pacienti sledováni podle věkových kategorií, každý pacient je započítán tolikrát, pro kolik onemocnění byl prvně ošetřen v daném roce. Za sledovaný rok bylo provedeno 27 420 prvních ošetření, což představuje 500,5 ošetřených osob na 10 000 obyvatel (v ČR 460,5 ošetřených). Na 1 lékaře připadlo 802,9 prvních ošetření (798,0 v roce 2004). Z hlediska struktury prvních ošetření byla v roce 2005 nejčastější vyšetření pro poruchy neurotické (38,9 %), poruchy afektivní (19,4 %), organické duševní poruchy (8,1 %) a pro schizofrenii (7,7 %). V porovnání s rokem 2004 nedošlo k významným změnám ve struktuře prvních ošetření. Nejvyšší míra prevalence prvních ošetření na 10 000 obyvatel byla zjištěna u skupiny diagnóz pro neurotické poruchy (196,7 případů), v ČR (173,6). Hladinu 50 ošetření na 10 000 obyvatel překročila také míra prevalence vývojových poruch v dětství a adolescenci (152,3) a afektivních poruch (98,2). V rámci ochranné léčby bylo provedeno 2 134 ošetření (zvýšení proti roku 2004 o 19,2 %), z nichž 280 bylo prvních.

V roce 2005 vykazalo v kraji činnost 21 ambulantních zařízení AT péče. Do tzv. „živé kartotéky“ ambulantního pracoviště patří všichni pacienti aktivně léčení krátkodobě i dlouhodobě, pacienti sledovaní zdravotně a sociálně se záznamem v dokumentaci ne starším jeden rok a všichni pacienti s uloženou ochrannou léčbou.

Celkový počet pacientů v „živé kartotéce“ AT pracovišť byl 2 768 osob (pokles proti roku 2004 o 2,6 %), z toho 76,5 % alkoholiků. V průběhu roku bylo léčeno a evidováno pro alkoholismus 2 118 osob. Závislých na alkoholu bylo 1 451 (68,5 %). Na 10 000 obyvatel připadlo v Královéhradeckém kraji 38,7 léčených alkoholiků (ČR 26,8), nejvyšší počet vykazoval okres Trutnov (71,4), nejnižší okresy Náchod (20,3) a Jičín (20,9). Léčených a evidovaných toxikomanů bylo 650, z toho se závislostí 65,7 % osob. Na 10 000 obyvatel bylo v kraji vykazováno 11,9 toxikomanů, nejvíce v okresech Trutnov (19,6) a Hradec Králové (19,4), průměr ČR činil 19,2.

V nemocnicích kraje působila 3 lůžková oddělení psychiatrie (ve Fakultní nemocnici Hradec Králové, v Oblastní nemocnici Jičín a.s., v Oblastní nemocnici Náchod a.s.) a 1 lůžkové oddělení v odborném léčebném ústavu (OLÚ) Léčebna návykových nemocí Nechanice při Fakultní nemocnici Hradec Králové. Oproti roku 2004 se na lůžkových odděleních v nemocnicích zvýšil počet úvazků lékařů o 1,15, zatímco počet zdravotnických pracovníků nelékařů s odbornou způsobilostí se snížil o 0,20. Průměrný počet lůžek je shodný jako v roce 2004. Průměrný denní stav obsazených lůžek se v porovnání s minulým rokem zvýšil o 2,7 % a prostoj lůžek klesl o 3,9 %. Průměrná ošetřovací doba se proti předchozímu roku poněkud zvýšila (v kraji dosahuje 24,5, průměr za ČR 20,7). Počet úvazků lékařů v Léčebně návykových nemocí (OLÚ) se zvýšil (o 0,40) a také počet ZPBD vzrostl o 1,00. Průměrný počet lůžek zůstává stejný jako v roce 2004. Průměrný denní stav obsazených lůžek se oproti roku 2004 zvýšil o 21,0 % zatímco prostoj lůžek poklesl o 39,6 %. Průměrná ošetřovací doba v léčebně zůstává beze změny

a dosahuje 52,0 dne (průměr za ČR činil 73,8). Využití lůžek ve dnech vzrostlo z 270,7 na 326,5 tj. o 20,6 % (ČR 335,4).

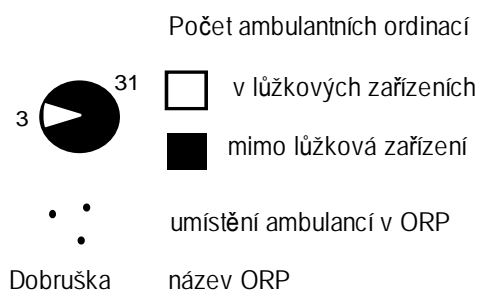
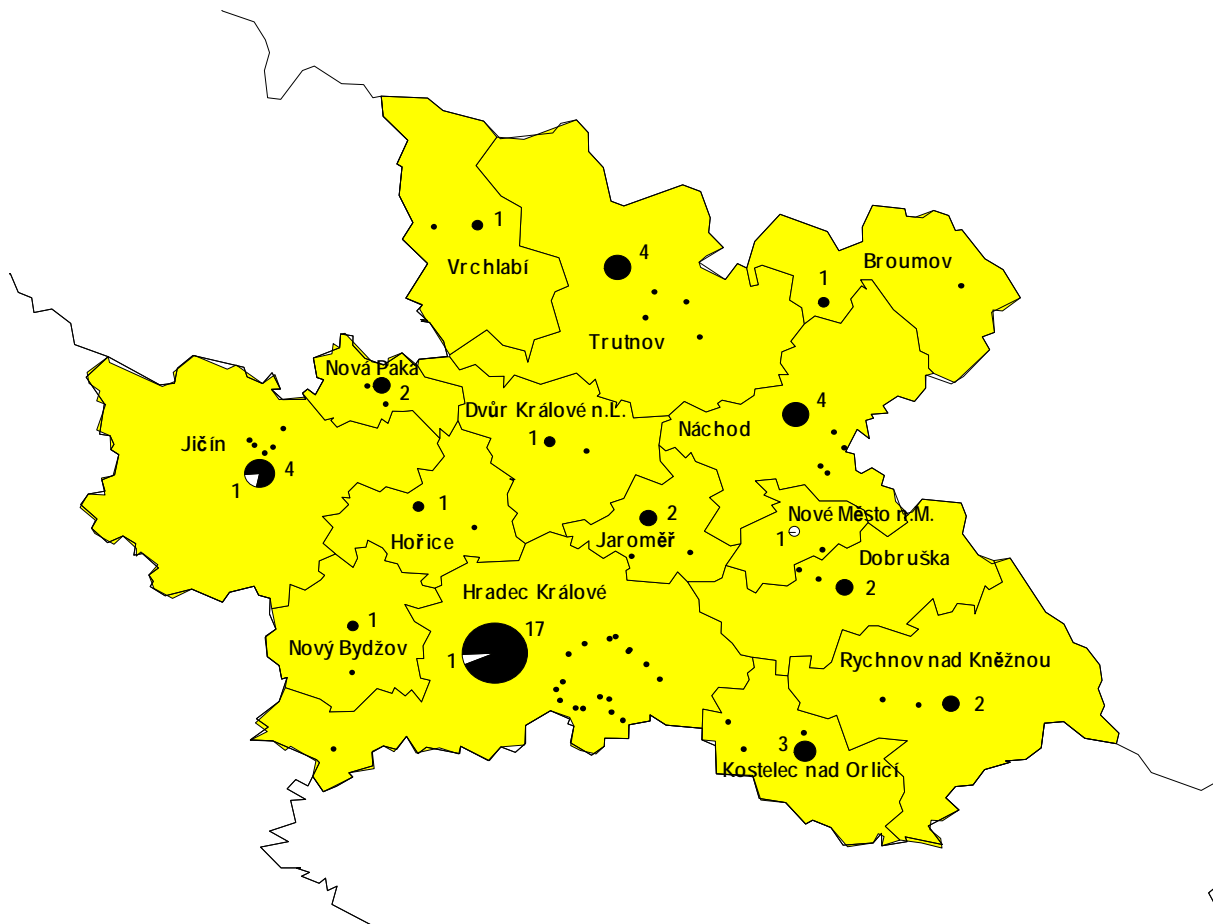
Psychiatrickými stacionáři kraj nedisponuje.

Značky v tabulkách

Ležatá čárka (-) v tabulce na místě čísla značí, že se jev nevyskytoval
Tečka (.) na místě čísla značí, že údaj není k dispozici nebo je nespolehlivý

Zpracovala: Iva Lebedová
ÚZIS ČR, Královéhradecký krajský odbor
Hradecká 1172, 500 03 Hradec Králové
tel.: 495 515 331
e-mail: drahokoupilová@uzis.cz
<http://www.uzis.cz>

Síť zdravotnických zařízení poskytujících ambulantní psychiatrickou a sexuologickou péči dle obcí s rozšířenou působností



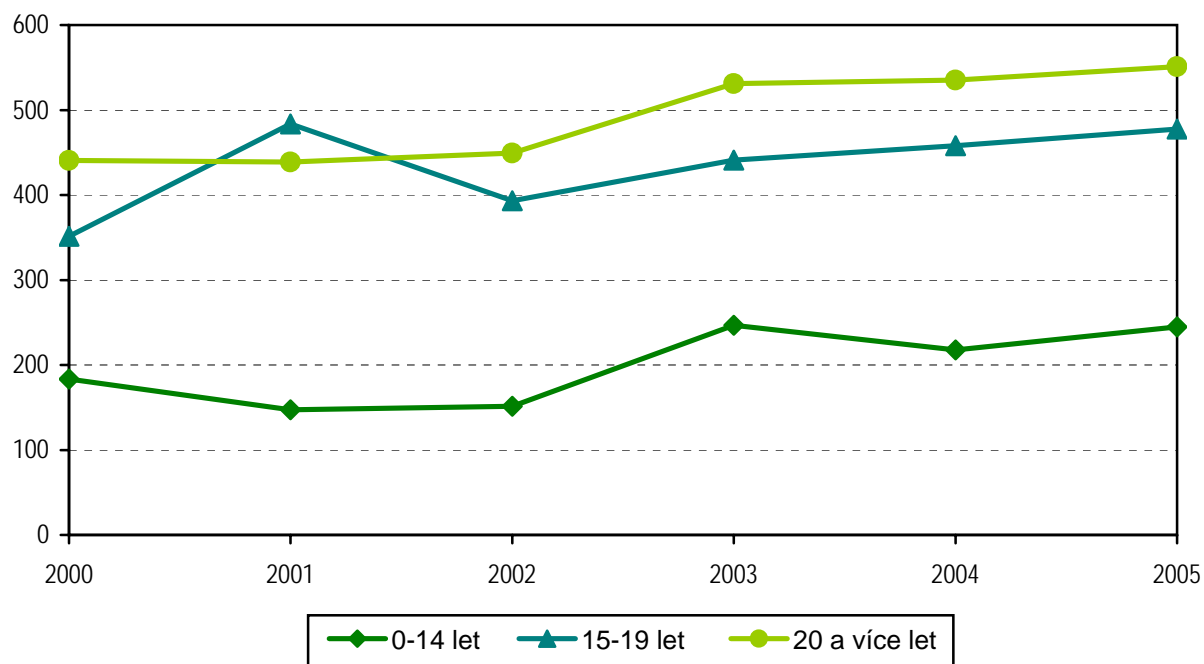
Personální zajištění ambulantní péče dle druhu zdravotnického zařízení a dle územních celků

Ukazatel	Počet ZZ a pracovišť	Počet pracovníků ¹⁾				ZPBD ²⁾
		lékaři		psychologové		
		celkem	z toho psychiatři			
dle poskytovatele péče						
Ambulantní část lůžkových ZZ	3	6,04	5,50	3,30	7,20	
Samostatná ordinace lékaře specialisty	30	24,71	23,20	2,71	19,46	
Ostatní ambulantní zařízení	4	3,40	2,00	-	1,52	
Celkem	37	34,15	30,70	6,01	28,18	
dle území (okresů)						
Hradec Králové	15	16,53	14,30	2,30	12,63	
Jičín	7	5,80	5,40	1,00	3,75	
Náchod	6	4,61	4,00	-	4,40	
Rychnov nad Kněžnou	4	2,00	2,00	-	1,40	
Trutnov	5	5,21	5,00	2,71	6,00	
Královéhradecký kraj	37	34,15	30,70	6,01	28,18	
ČR	751	712,59	666,31	83,89	398,40	

¹⁾ Součet úvazků, vč. smluvních

²⁾ ZPBD - zdravotničtí pracovníci nelékaři s odbornou způsobilostí bez odborného dohledu dle zákona č. 96/2004 Sb. o nelékařských zdravotnických povoláních § 5 - § 21

Počet léčených pacientů dle věku na 10 000 obyvatel dané věkové skupiny



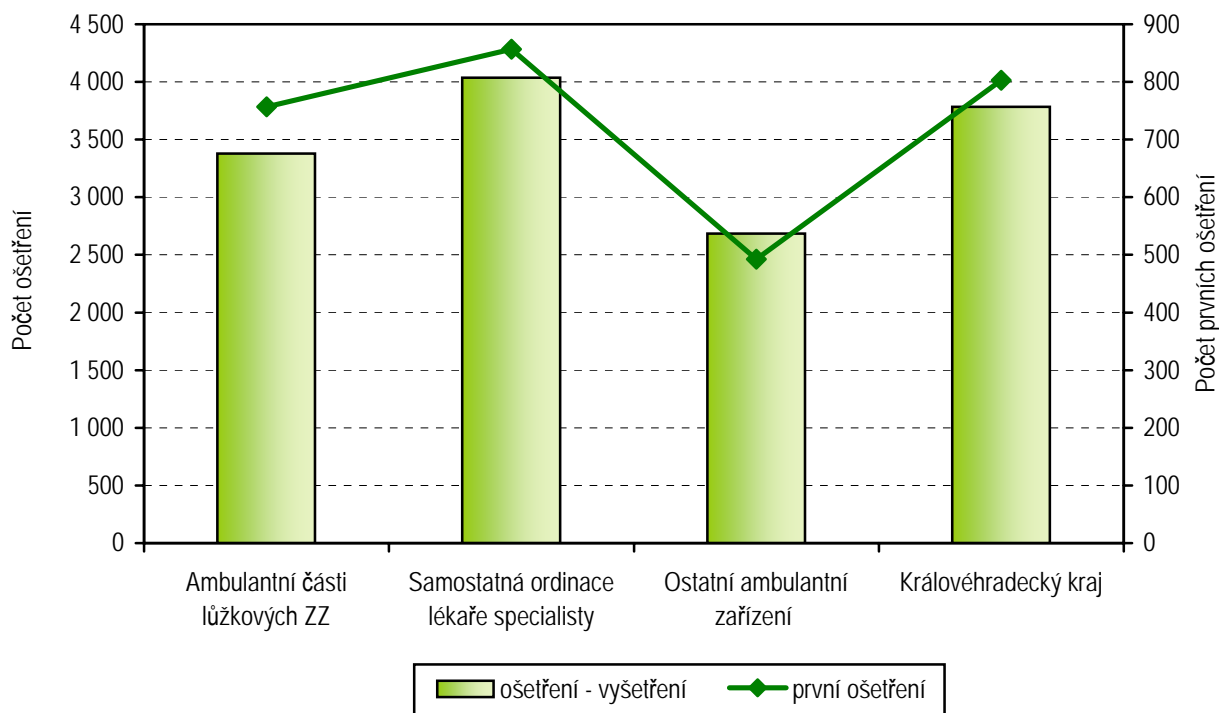
Ambulantní péče (počty ošetření - vyšetření) dle území

Území, okres	Počet ošetření - vyšetření			Počet prvních ošetření ¹⁾			Počet ošetření - vyšetření na 1 léčeného pacienta
	celkem	z toho žen (%)	z toho dětí ²⁾ (%)	celkem	z toho žen (%)	z toho dětí ²⁾ (%)	
Hradec Králové	60 172	67,81	4,66	12 937	60,38	5,62	4,65
Jičín	19 438	57,81	7,91	4 021	51,83	15,10	4,83
Náchod	17 989	60,94	4,00	3 329	58,43	11,35	5,40
Rychnov nad Kněžnou	9 670	67,93	3,57	2 859	69,50	7,00	3,38
Trutnov	21 969	70,52	0,50	4 274	62,45	2,29	5,14
Královéhradecký kraj	129 238	65,82	4,27	27 420	60,16	7,33	4,71
ČR	2 689 389	60,54	3,49	450 166	59,32	5,01	5,97

¹⁾ Počet prvních ošetření v daném roce odpovídá počtu léčených pacientů v daném roce

²⁾ Osoby ve věku 0-14 let

Počet ošetření - vyšetření a prvních ošetření na 1 lékaře dle druhu zdravotnického zařízení



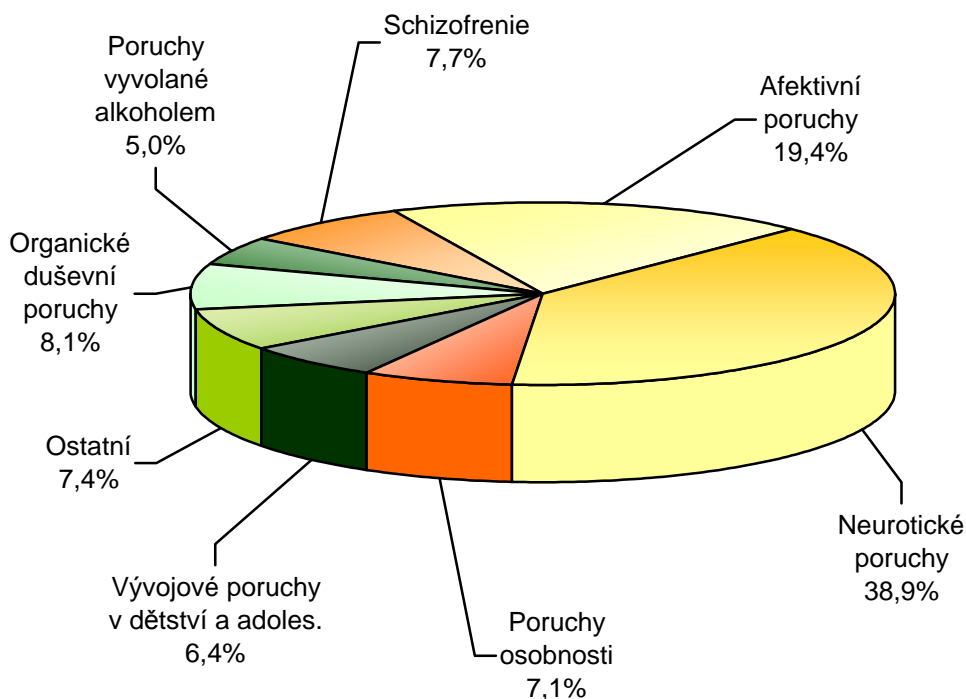
Léčení pacientů*) pro vybraná onemocnění

Vybraná onemocnění (diagnóza MKN-10)	Počet prvních ošetření pro vybrané onemocnění		
	Královéhradecký kraj absolutně	na 10 000 obyvatel ¹⁾	
		Královéhradecký kraj	ČR
Organické duševní poruchy (F00-F09)	2 247	41,01	49,56
Poruchy vyvolané alkoholem (F10)	1 380	25,19	25,63
Poruchy vyvolané ostatními psychoaktivními látkami (F11-F19)	648	11,83	12,65
Schizofrenie (F20-F29)	2 143	39,12	40,19
Afektivní poruchy (F30-F39)	5 382	98,24	88,43
Neurotické poruchy (F40-F48, F50-F59)	10 777	196,71	173,61
Poruchy osobnosti (F60-F63, F68-F69)	1 963	35,83	25,41
Sexuální poruchy, deviace (F64-F66)	147	2,68	2,88
Mentální retardace (F70-F79)	1 108	20,22	16,66
Vývojové poruchy v dětství a adolescenci (F80-F98)	1 780	152,26	96,71
Neurčená duševní porucha (F99)	83	1,52	2,57
Neploidnost (N46, N97)	54	0,99	2,45

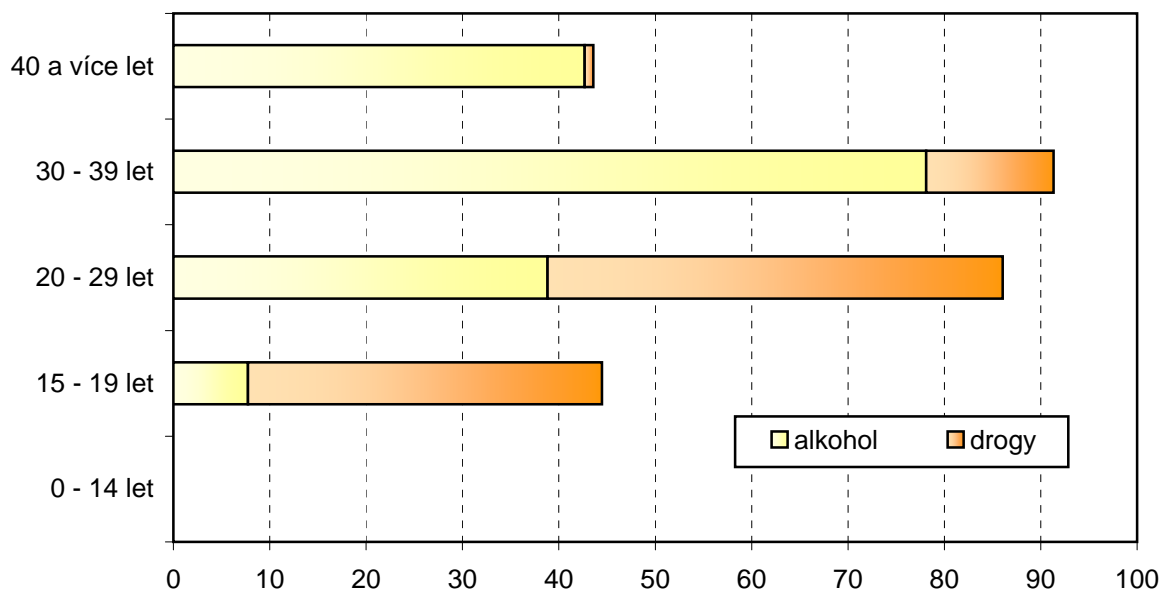
*) Počet prvních ošetření pro danou diagnózu (pacient může být započítán tolikrát, pro kolik onemocnění byl prvně ošetřen)

¹⁾ U onemocnění vývojové poruchy v dětství a adolescenci je přepočítáno na 10 000 obyvatel ve věku 0-19 let

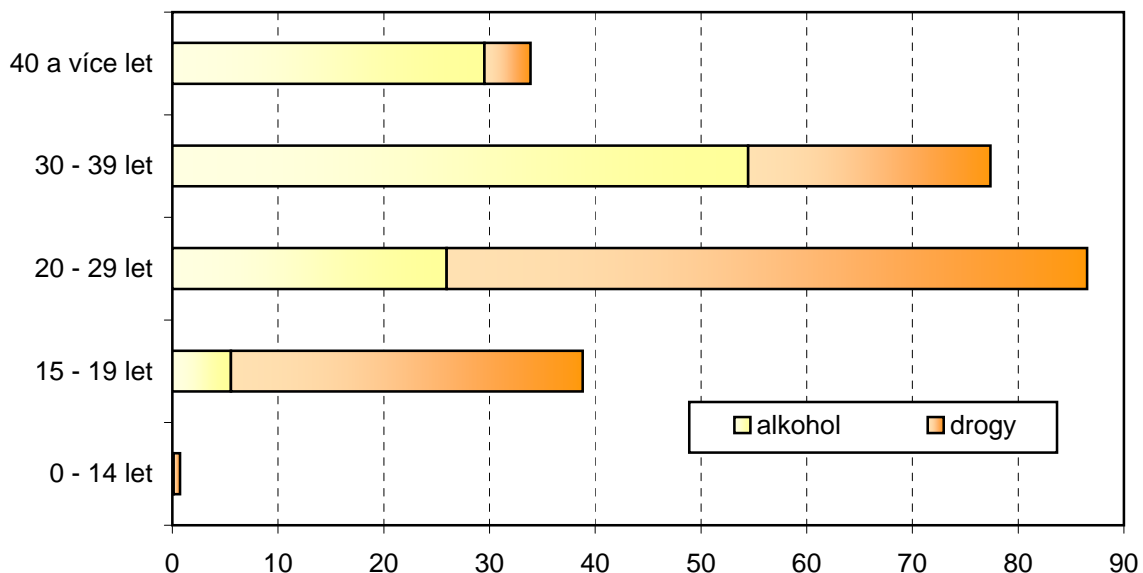
Struktura prvních ošetření pro vybraná onemocnění



**Pacienti ambulantních pracovišť AT
dle užívané psychoaktivní látky na 10 000 obyvatel
dané věkové skupiny v kraji**



**Pacienti ambulantních pracovišť AT
dle užívané psychoaktivní látky na 10 000 obyvatel
dané věkové skupiny v ČR**



Vyžívání lůžkového fondu psychiatrických oddělení nemocnic a odborných léčebných ústavů (OLÚ) a zatížení zdravotnických pracovníků

Ukazatel	Nemocnice		OLÚ	
	Kraj	ČR	Kraj	ČR
Počet oddělení	3	28	1	28
Počet pracovníků ¹⁾				
lékaři	13,14	133,29	2,00	449,61
ZPBD ²⁾	41,80	468,45	17,22	2 782,11
sestry ²⁾ u lůžka	38,80	436,29	16,22	2 624,67
ZPOD ²⁾ u lůžka	7,00	123,00	6,00	1 186,63
Průměrný počet lůžek	111,00	1 320,00	56,00	9 325,90
Průměrný denní stav obsazených lůžek				
celkem	91,4	1 041,8	50,1	8 569,8
na 1 lékaře	7,0	7,8	25,1	19,1
na 1 sestru ²⁾ u lůžka	2,4	2,4	3,1	3,3
Počet lékařů na 100 lůžek	11,84	10,10	3,57	4,83
Počet ZPBD ²⁾ na 100 lůžek	37,66	35,49	30,75	29,90
Počet hospitalizovaných	1 361	18 392	352	42 362
Nemocniční letalita	0,7	2,4	-	39,8
Využití lůžek ve dnech	300,7	288,1	326,5	335,4
Průměrná ošetrovací doba	24,5	20,7	52,0	73,8
Prostoj lůžek ³⁾	5,1	4,1	5,3	5,6

¹⁾ Součet úvazků

²⁾ Zdravotničtí pracovníci dle zákona č. 96/2004 Sb.

ZPBD - zdravotničtí pracovníci nelékaři s odbornou způsobilostí bez odborného dohledu (§ 5 - § 21)

sestry - všeobecné sestry a porodní asistentky (§ 5 - § 6)

ZPOD - zdravotničtí pracovníci nelékaři pod odborným dohledem nebo přímým vedením (§ 29 - § 42)

³⁾ Ve dnech na 1 hospitalizovaného z lůžek schopných provozu

Seznam nemocnic s psychiatrickým oddělením v kraji:

Fakultní nemocnice Hradec Králové

Oblastní nemocnice Jičín a.s.

Oblastní nemocnice Náchod a.s.

Seznam OLÚ s psychiatrickým oddělením v kraji:

Fakultní nemocnice Hradec Králové - Léčebna návykových nemocí Nechanice